

Geen overeenstemming over herinrichting Steenstraat

Tekst: Karen van Rijsewijk

De gemeente Arnhem en de Tafel van Tien zijn er nog niet in geslaagd overeenstemming te bereiken over de herinrichting van de Steenstraat. Twee aanpassingen die de gemeente graag zou doorvoeren, zien de ondernemers en bewoners uit de straat juist helemaal níet zitten: een knip in de Steenstraat en tweerichtingsverkeer in de Van Muijwijkstraat.

In de Tafel van Tien praten ondernemers, bewoners en omwonenden van de Steenstraat samen met de gemeente over de herinrichting van de winkelstraat. De Tafel van Tien heeft daarin een adviserende rol. De afgelopen maanden inventariseerden zij de bestaande wensen, mogelijkheden en onmogelijkheden. De ondernemers hebben als ideaalbeeld 'de Oase', een plan dat voorziet in krommingen in de straat die het verkeer afremmen, terrassen met veel groen en meer ruimte voor voetgangers en fietsers.

Toen ambtenaren van de gemeente onlangs hún ideaalbeeld presenteerden, bleken daarin echter twee aspecten terug te komen waar de ondernemers en bewoners fel tegen zijn: een knip in de Steenstraat en tweerichtingsverkeer op de hele Van Muijwijkstraat. Bij de 'knip' in de Steenstraat zou het verkeer niet meer rechtstreeks vanaf de Velperbuitensingel de Steenstraat in kunnen, maar alleen via de Bloemstraat. Het doorgaande verkeer richting Velperweg zou dan doorrijden over de Van Muijwijkstraat.

De Tafel van Tien is tegen tweerichtingsverkeer op de Van Muijwijkstraat omdat dat voor bewoners van die straat veel extra overlast oplevert. 'Dat hebben we eerder al heel duidelijk gemaakt, dus we vonden het vreemd dat de gemeente er nu alsnog mee kwam,' aldus Otto Broekhuizen, lid van de Tafel van Tien en bestuurslid van de Ondernemersvereniging Steenstraat. 'Wij willen ook minder >>>

In dit nummer o.a.:

Hotel Rembrandt (4)

Cor Verdouw Fotografie (5)

Krajicek 'playground' (6)

Lichtbollen (14)

verkeer op de Steenstraat, maar dat moet volgens ons gebeuren door het verkeer dat vanaf de Apeldoornseweg komt en naar de Velperweg wil, via de Sonsbeeksingel te leiden. Verder blijven voor ons de uitgangspunten van Oase heel belangrijk: een aangename verblijfsruimte waardoor mensen langer in de Steenstraat blijven.’ ‘Wat wij presenteerden, was ons ideaalbeeld,’ aldus Hank Houtman, projectleider herinrichting Steenstraat. ‘Daarin zou de Steenstraat minder druk worden, maar wel bereikbaar blijven. Maar zo’n ideaalbeeld is natuurlijk nooit volledig te verwezenlijken: iedereen zal wat water bij de wijn moeten doen. Dat geldt voor ons, maar ook voor de ondernemers. Uiteindelijk moeten we uit al die deelbelangen toch één gezamenlijk plan zien te smeden.’

Informatie over de herinrichting van de Steenstraat staat op www.arnhem.nl onder ‘Over de stad’ bij ‘bouwprojecten’. Het plan Oase is op internet te vinden: www.steenstraat-arnhem.nl/overeniging.php en op www.spijkerkwartier.net onder ‘plannen’.

Arnhem. Er is bijna geen openbaar groen. We hebben plannen gemaakt om de hoogte in te gaan met het groen. Je hebt hier veel blinde kopgevels, doordat panden er nogal abrupt tussenuit gesloopt zijn. Die kun je in principe helemaal laten begroeien.’ Na een eerste experiment aan de Jufferstraat is er nu gemeentelijk geld voor een proef op de hoek Spoorwegstraat/Bloemstraat. In een speciale, 10 meter hoge kooiconstructie, compleet met irrigatie, kan van alles geplant worden. ‘Je creëert eigenlijk een soort kunstmatige rotswand.’

Ondernemers en creatieven

De Spoorhoek is maar een klein wijkje. Maar het heeft z’n eigen kenmerken en problemen. Een levendige mix van veel kleine ondernemers en creatievelingen, naast een

Wilbert de Haan

Spoorhoek: Kijk op de Wijk van een architect

Tekst: Marlies Ummelen

Praat met Wilbert de Haan over de Spoorhoek en opeens verschijnen er blinde kopgevels, haakse parkeerplaatsen, verticaal groen, huur- of koopwoningen en kleine dan wel grote ondernemingen voor je geestesoog. De blik van een architect houdt zich duidelijk niet aan kantooruren.

Rotswand

Wilbert de Haan werkt al sinds 1992 in de Spoorhoek. In 1998 begon hij er met twee compagnons een architectenbureau, in een klein voormalig winkelpandje. In de loop der jaren zijn nog twee naastgelegen pandjes aangekocht en is het geheel verbouwd tot een fraaie kantoorruimte waar inmiddels zeven mensen werken.

Sinds een aantal jaren is hij actief in de Werkgroep Spoorhoek. Aanleiding voor de oprichting van de werkgroep was de komst van de Mediamarkt. ‘Die werd door de buurt met veel argwaan bekeken,’ vertelt De Haan, ‘maar door meteen actief mee te denken hebben we een aantal zaken goed bij kunnen sturen.’

De Spoorhoek is een wijk met veel bewoners en ondernemers/eigenaars zoals hijzelf: mensen die er allemaal belang bij hebben dat de buurt verbeterd wordt. In 2006 legde de werkgroep een aantal ideeën vast in een Wijkvisie.

De Haan: ‘De Spoorhoek is de meest “versteende” wijk van

paar héle grote jongens met gebouwen aan de rand van de wijk. Zoals KPN (‘Die gebouwen aan de Apeldoornseweg: het ziet er niet uit, daar zouden ze echt wat aan moeten doen’), de Rembrandtbioscoop (‘Prachtig gebouw; het pleintje erachter is ook mooi opgeknapt’) en natuurlijk de Mediamarkt. Verder vormt het spoor een nadrukkelijke grens. Verscholen achter dat massieve front ligt een wijkje met een nogal verloederde Hommelstraat als hoofdroute,

Basisschool De Arcade is nu De Sterrenkring

grote flatcomplexen aan de Van Muijlwijkstraat en een aantal kleinere, soms heel mooie straatjes daartussen. 'Hier in de Spoorwegstraat is de sfeer een beetje zoals in de Spijkerstraat, waar ik woon. Iedereen kent elkaar. Elders in de wijk is vaak nog heel veel verloop. Mensen wonen in te kleine huurhuizen en vetrekken dan weer snel. Dat is jammer, er zou een betere mix moeten zijn van huur- en koopwoningen, zodat mensen meer binding krijgen met hun wijk.' Ook aan de Hommelstraat is te veel verloop, volgens De Haan. 'De ondernemers daar werken zich het schompes, die hebben nauwelijks tijd om zich met hun omgeving bezig te houden.' Er zijn nu voorzichtige experimenten gaande met de verkoop van huurwoningen aan starters.

Toekomstfantasiën

De Hommelstraat is inmiddels aangewezen als project in het kader van Buitengewoon Beter en heeft daar bovenop nog extra GSO-subsidie gekregen. Hoera! Helaas gaan de ontwikkelingen wel erg traag, volgens De Haan. 'De aanpak van de Hommelstraat hangt sterk samen met die van de Steenstraat, met name op het punt van de verkeersafwikkeling. En de besluitvorming daarover dreigt te stokken. Er bestaat een verschil van mening tussen de Klankbordgroep, waar onze werkgroep ook in zit, en de gemeente. Aan de ene kant heb je gevoelens en wensen over hoe het gebied er idealiter uit zou moeten zien, aan de andere kant de getallen en berekeningen. Dat is nooit helemaal kloppend te maken. Maar er zal toch een keer een knoop doorgehakt moeten worden.'

Fantaserend over de toekomst van de wijk, ziet Wilbert de Haan ook elders nog allerlei mogelijkheden. 'Het zou bijvoorbeeld mooi zijn als er eens iets gedaan werd met het gebied rond het Velperpoortstation. Na die prachtige Velperweg is dat toch een soort anticlimax. Je zou, zoals in Den Haag gebeurd is, de hele Van Muijlwijkstraat kunnen overkappen en er een groene boulevard van maken, met het verkeer eronderdoor...'

De Spoorhoek moet uiteindelijk een toegankelijke en herkenbare wijk worden, waar mensen graag wonen en waar ze trots op zijn.

'Het is erg leuk om daarmee bezig te zijn,' benadrukt De Haan, 'Er gebeuren hier veel interessante dingen.' De Werkgroep Spoorhoek bestaat nu uit zeven enthousiaste en betrokken mensen, maar 'tijd is altijd een probleem' dus nieuwe leden zijn van harte welkom!

Wie geïnteresseerd is, kan contact opnemen met Wilbert de Haan: wilbert@nexitarchitecten.nl.

Jenaplan-basisschool De Arcade in het Spijkerkwartier heeft een nieuwe naam: sinds 4 juli heet de school De Sterrenkring.

De Arcade bestond uit twee locaties: de Montessorischool aan de Damstraat en de Jenaplanschool aan de Blekerstraat. Na jaren van goede samenwerking bleek de meerwaarde hiervan echter gaandeweg gering. De scholen gaan daarom nu weer zelfstandig verder. De kinderen van De Arcade mochten meestemmen over de nieuwe naam; 'De Sterrenkring' kreeg de meeste stemmen.

Op vrijdag 4 juli, de laatste schooldag van het afgelopen schooljaar, werd de nieuwe naam van De Arcade bekendgemaakt. De kinderen kregen een T-shirt met het nieuwe logo en op het plein werd het naambord onthuld, in het bijzijn van de wethouder van onderwijs Willem Hoefnagel. Het logo van De Sterrenkring bevat de principes die de school uit wil dragen. De kleuren in de letters verwijzen naar de openheid van de school voor andere culturen. De opening in de kring van de ster drukt uit dat de school open staat voor andere gedachten, meningen, afkomsten en levensovertuigingen. De vier sterpunten verwijzen naar de vier pijlers van Jenaplan-onderwijs: gesprek, werk, spel en viering.

Basisschool De Sterrenkring

Hotel Rembrandt: 'Altijd Engelsen in september'

Tekst: Gonnie Verbruggen

Waar kunnen toeristen beter logeren dan in onze wijk, zo dicht bij het stadscentrum en de Veluwe? Hotel Rembrandt, Patersstraat 1-3, biedt reizigers uit alle windstreken onderdak. Het hotel wordt gerund door Bernhardus Peters: 'Iedereen noemt mij Bennie.' De ouders van Bennie startten in 1945 net na het einde van WO II een pension op de Patersstraat 1. 'Ze woonden in een klein huisje hier in de straat en mijn moeder was in verwachting. Toen ik in juni 1945 werd geboren kregen mijn ouders het huis toegewezen van de joodse familie Nathans, die na de oorlog niet is teruggekeerd.'

Bernhardus Peters

Bioscoop Rembrandt

'De definitieve naam werd gegeven in 1947 toen duidelijk werd dat hiertegenover bioscoop Rembrandt zou komen,' vertelt Bennie. Hij herinnert zich een zorgeloze en speelse jeugd in de Patersstraat. Pas halverwege de jaren vijftig was de bioscoop klaar, maar daarvoor konden hij en andere kinderen uit zijn straat naar hartelust spelen in de 'kuil van Rembrandt'. Bennie: 'Heerlijk was dat.' Toen zijn vader overleed in 1958 stond zijn moeder Mimi er toch niet helemaal alleen voor. 'In dit gedeelte van de wijk heerste een groot saamhorigheidsgevoel. De mensen leefden met elkaar mee. Was er iemand ziek, dan bracht je soep.' De Spoorhoek kwam zwaar gehavend uit de oorlog, maar niet alles is toen verwoest, ook daarna heeft er kaalslag plaatsgevonden. Bennie wijst op het lelijke KPN-gebouw, dat tegenwoordig vol staat met computers.

Bussen vol toeristen

In het begin was Rembrandt een pension voor kostgangers, meestal mensen die in Arnhem werkten. In 1967 werd ook het naastgelegen pand van de familie Schoot, de koekjesfabrikant, erbij getrokken. Toen was de zaak al een hotel met vergunning. 'Dat was de tijd dat de bussen met toeristen kwamen, vooral uit Duitsland en Engeland. We hadden hier wel 40 gasten, allemaal met avondeten,' vertelt Bennie. De Duitsers gingen naar Amsterdam en de Keukenhof. De Engelsen kwamen vooral in september. 'We zijn nu ook weer volgeboekt in september.' Tegenwoordig kan het hotel geen 40 gasten herbergen. Bennie: 'Ik heb nu nog zeven kamers. Een tweepersoonskamer kost € 70 en een eenpersoonskamer € 40, inclusief ontbijt. De gasten komen overal vandaan.' Terwijl hij dit zegt, laat hij een afscheidscadeautje van Japanse gasten zien. 'Afgelopen nacht logeerden hier vier Fransen, twee Duitsers en twee Engelsen. Ze ontbijten 's ochtends aan de grote ontbijttafel en vaak ontstaat er dan een gesprek,' aldus Bennie, 'Dat vind ik het leuke aan mijn werk, een praatje maken met verschillende mensen.'

Gesteld op een praatje

Is een hotel met zeven kamers nog wel voldoende om de kost te verdienen? 'Ach, ik heb niet zoveel nodig.' Bennie is er nog niet aan toe om al te vertrekken uit de wijk, ook al betreurt hij het gebrek aan samenhang in zijn kant van de Spoorhoek. 'Met de hondenbezitters heb ik nog wel contact, maar nooit voor lang. De flatjes hier zijn klein. Mensen blijven niet lang, want ze willen groter wonen.' Bennie mist ook de contacten met de mensen die vanouds een zaak hadden in de Spoorhoek, zoals groenteboer De Haas. 'Het was hier altijd een heel leuke buurt.' Wat gaat hij doen als hij stopt met Hotel Rembrandt? 'Ik zou wel als vrijwilliger met bewoners van Regina Pacis willen wandelen, en dan neem ik mijn hondje mee. Dat lijkt me mooi werk.' Meer weten? Bel 026-4420153 of loop gerust eens binnen; na 11.00 uur, want Bennie is altijd in voor een praatje.

Cor Verdouw Fotografie

Tekst: Gonnie Verbruggen

De Kwekerijstraat is de straat die evenwijdig tussen de Steenstraat en de Van Muijlwijkstraat loopt, een achterafstraatje waar je hooguit laad- en losruimte verwacht aan de achterkant van de twee winkelstraten. Toch is hier al vanaf 1984 het fotobedrijf van Cor Verdouw gevestigd, een van de vele bedrijven in de creatieve sector die onze wijk rijk is. 'Ik werk al ongeveer 30 jaar als zelfstandig fotograaf', vertelt Cor Verdouw, 'de eerste zes jaar was ik elders in Arnhem gevestigd.'

Digitale revolutie

Cor werkt samen met een fotograaf-assistent en beiden zijn gedreven fotografen, die hun vak serieus nemen. Cor legt uit dat het de laatste jaren niet altijd gemakkelijk was om als bedrijf te overleven. 'We krijgen heel uiteenlopende opdrachten uit heel Nederland. Maar sinds de 'digitale revolutie' is het voor fotografen moeilijk. Opdrachtgevers denken steeds vaker dat een van hun eigen medewerkers wel een goede foto kan maken, want met digitale camera's en photoshoppen lijkt dat heel gemakkelijk.' Voor de echte kenner is dat wel anders. Een aardig kiekje is lang niet altijd een goede foto, maar jammer genoeg zien opdrachtgevers niet altijd het verschil. 'Of ze zien het wel, maar ze hebben er de prijs die een échte fotograaf vraagt niet voor

over,' aldus Cor. Hij vertelt dat hij voor een machinefabriek werkte: 'Nu maakt een van de medewerkers de foto's. Je kunt tegenwoordig lelijke foto's naar China sturen en daar worden ze dan opgelapt.' In zijn studio hangen verschillende soorten foto's aan de muren, variërend van mode tot sieraden tot smakelijk ogend voedsel. Stuk voor stuk foto's met een chique uitstraling. Cor: 'Wij kunnen iets en daarom heeft mijn bedrijf standgehouden. Aan foto's van bijvoorbeeld sieraden worden technisch hoge eisen gesteld, want ook de details moeten er goed uitzien. Niet dat je denkt dat het van de kermis is.' Hij heeft nu opdrachtgevers aan zich weten te binden die dat ook belangrijk vinden, 'Maar het vergt nog steeds veel acquisitie,' zegt Cor, en dat vindt hij niet de meest boeiende kant van zijn werk. Het laatste jaar loopt het weer beter; afgelopen zomer had hij het drukker dan verwacht.

Het leuke van zijn vak is voor Cor het creatieve aspect van het werk. 'Alles geven wat je in je hebt om iets mooi op de foto te zetten, dat is voor mij de uitdaging. Ik probeer daarbij zo weinig mogelijk middelen te gebruiken en me niet te verliezen in bijzaken. Aan de eenvoud zie je het echte vakmanschap,' vertelt Cor. Dit betekent niet dat hij geen gewone reclamefolders als opdracht aanneemt: 'Elke opdracht is er één en dus belangrijk voor mijn bedrijf.'

Leefbaarheid

Cor is tevreden met de huisvesting van zijn bedrijf in de Kwekerijstraat. 'De werkomgeving is rustig in dit straatje, toch ik zit overal vlakbij. Bij het laden en lossen moet je overigens wel goed uitkijken, want voordat je het weet worden je spullen uit de openstaande auto gestolen.' Zo is Cor laatst zijn navigatiesysteem kwijtgeraakt. Hij vindt dat de leefbaarheid van de wijk niet alleen een zorg moet zijn van de bewoners. Hij verbaast zich er soms over hoe gemakkelijk mensen afval, zoals een leeg pakje sigaretten, zomaar op straat gooien. 'Dat is echt nergens voor nodig.' Ook de bedrijven moeten oog hebben voor de leefbaarheid. 'Als je denkt: 'dit is toch maar een lelijk straatje, dus het maakt niet uit hoe mijn gevel eruit ziet', dan komen we natuurlijk nergens,' aldus Cor Verdouw.

Meer weten? Kijk op www.corverdouw.nl of bel 026-4424632.

Cor Verdouw bij zijn fotostudio in de Kwekerijstraat

Thialf krijgt Krajicek 'playground'

Tekst: Karen van Rijsewijk

Op bouwspeelplaats Thialf komt een Krajicek 'playground': velden om te tennissen, te basketballen en te voetballen. Er komen mobiele netten, hekwerken en ballenvangers, en bovendien komen er zes lichtmasten, zodat het terrein in de toekomst ook 's avonds open kan zijn. De aanleg van het Krajicek-veld is inmiddels begonnen. De officiële opening is gepland op 15 oktober, in de herfstvakantie. 'Het wordt prachtig mooi,' zegt Joost Bos van de stichting Thialf. 'Het asfalt wordt blauw gemaakt met een speciaal materiaal, en daarop komt de belijning voor voetbal, basketbal en natuurlijk tennis. En de Krajicek Foundation geeft ons ook een geldbedrag waarmee we 's avonds een jongerenwerker kunnen inzetten.'

Nu is Thialf dinsdag tot en met zaterdag open, maar nooit 's avonds. Bos: 'Op Thialf komen vooral kinderen in de basisschoolleeftijd. Voor jeugd en jongeren is er nu niets in de buurt. Straks kunnen ze op Thialf terecht. Niet om te hangen, maar om te sporten.'

Daarvoor is het wel noodzakelijk dat er meer geld komt voor een jongerenwerker of een sport- en spelwerker. Vanwege het besloten karakter kan Thialf immers niet zonder toezicht open zijn, en dat blijft zo. De stichting Thialf is nu op zoek naar meer subsidie voor de jongerenwerker.

Voor de Krajicek Playground kreeg de stichting Thialf subsidie van de Krajicek Foundation, de gemeente Arnhem, het Wijkplatform Spijkerkwartier, de woningcorporaties Volkshuisvesting en Portaal en de Dullertstichting.

Officiële opening Krajicek Playground: woensdag 15 oktober (herfstvakantie) om 13.00 uur (inloop vanaf 12.30 uur).

Meer informatie over de stichting Thialf of donateur worden: www.spijkerkwartier.net, onder 'oproepen'.

bouwspeelplaats, die aan de Dullertstraat ligt. De stichting schreef een ontwerpwedstrijd uit voor kunstenaars, grafisch ontwerpers en (landschaps)architecten.

Uit de inzendingen heeft de jury er nu vier geselecteerd:

- Huybers en Agelink, beeldend kunstenaars, hebben hun atelier in het Spijkerkwartier.
- Carel Lanthers, autonoom kunstenaar, woont in het Spijkerkwartier en ontwierp onder meer het blauwe hek in de Spijkerstraat.
- Buro Poelmans Reesink Landschapsarchitectuur en Sinds 1416 Grafisch Ontwerpers. Buro Poelmans Reesink zit aan de Velperweg.
- Erik Vos, grafisch vormgever, woont in het Spijkerkwartier.

Eind oktober presenteren deze vier kandidaten hun visie aan de jury, een week later volgt dan de uitslag. Het is nadrukkelijk de bedoeling dat de winnende ontwerper nauw gaat samenwerken met de architect en de projectontwikkelaar die de rest van het gebied Spijkerbroek gaan ontwikkelen. Die zijn nog niet bekend overigens.

Thialf zomerfeest

Tekst: Gonnie Verbruggen

Het was weer ouderwets gezellig op zaterdag 6 september op het Thialf zomerfeest. Er was van alles te doen. Om 11 uur startte het kinderfeest met het gladiatorspel, schminken, gyro-space, clowns van Circus Poehaa en nog veel meer. Het weer werkte ook mee. Het bleef niet alleen droog, ook het zonnetje piepte door de wolken heen. 's Avonds kon je genieten van Molukse hapjes en de Nijmeegse band PMDOUBLEU. Waren de kinderen 's middags goed op dreef, 's avonds hadden de volwassenen meer tijd nodig om warm te lopen.

Vier ontwerpers uit de wijk in de race voor entree Thialf

Tekst: Karen van Rijsewijk

Vier ontwerpers zijn in de race om de toekomstige entree van bouwspeelplaats Thialf te mogen ontwerpen. Toevallig hebben ze alle vier een band met het Spijkerkwartier. Begin november wordt de uiteindelijke winnaar bekend gemaakt. Vanwege haar 125-jarig jubileum stelde de Dullertstichting 500.000 euro beschikbaar voor een nieuw ontwerp voor de

De Evangelische Broedergemeente

Tekst: Marlies Hummelen

Saskia Delvendahl-Bloem is altijd onderweg. Ze woont met man en kinderen in Hamburg, maar van elke twee weken is ze er ongeveer één thuis. De andere week reist ze door Nederland, als predikant van de Evangelische Broedergemeente in Noord- en Oost-Nederland.

‘Het past wel bij de Broedergemeente, al dat reizen,’ zegt ze opgewekt op een terrasje in Presikhaaf, waar we tussen de bedrijven door een gesprek hebben. ‘De leden van onze gemeente hebben altijd over de wereld gezworven.’ In Nederland bestaat haar gemeente voor een groot deel uit Surinamers. ‘Die mensen zijn vaak lang geleden hier naartoe gekomen. Ze zijn hier thuis, maar voelen zich ook

Saskia Delvendahl-Bloem

nog deel van Suriname. Dat gevoel herken ik goed. Sinds ik in Duitsland woon, ben ik ook weer Sinterklaas gaan vieren, en zelfs Koninginnedag!’

Herrnhutters

De Evangelische Broedergemeente is een zeer oude geloofsgemeenschap: in 2007 bestond ze 550 jaar. Zoals

zoveel protestantse kerken is ze ontstaan uit onvrede met de corrupte situatie in de rooms-katholieke kerk in die tijd. In Tsjechië trokken volgelingen van Jan Hus zich terug in de bergen en probeerden daar te leven volgens nieuwe leefregels, gebaseerd op de Bergrede. Ze wisten een bloeiende beweging op te bouwen. Kettervervolgingen dreven een deel van hen in 1722 naar het Duitse plaatsje Herrnhut. Vandaaruit trokken de eerste Herrnhutters in 1734 als zendelingen naar Suriname. In de loop der eeuwen vestigden ze overal ter wereld zendingsposten en geloofsgemeenschappen.

‘In de Broedergemeente is altijd veel aandacht geweest voor onderwijs,’ vertelt Saskia Delvendahl-Bloem. ‘Men vond dat je geletterd moest zijn om te weten waar je aan begon. Het eerste “leerplaatjesboek” voor kinderen werd gemaakt door een lid van de Broedergemeente, Jan Amos Comenius. Nog steeds zijn er in heel Europa kleuterscholen naar hem genoemd.’ Onderwijs was - naast de verkondiging van het evangelie - een belangrijke poot van het zendingswerk op de plantages in Suriname.

Moskee naast synagoge

Na de afschaffing van de slavernij konden de voormalige slaven zelf kiezen voor een kerk. Voor veel Surinamers werd dat de Evangelische Broedergemeente. Mede omdat ze meer vertrouwen hadden in de Duitse Herrnhutters dan in de kerken van hun voormalige Nederlandse ‘heren’... Maar kerken zijn er in Suriname in net zoveel schakeringen als de bevolking. ‘In Suriname,’ vertelt ze, ‘staan de moskee en de synagoge naast elkaar en hebben dezelfde koster. Ik vind het nog steeds een raadsel waarom dat daar zoveel makkelijker gaat dan hier.’

In Arnhem deelt de gemeente een kerkgebouw met De Rank aan de Groen van Prinstererstraat. Eens in de twee weken leidt Saskia er de dienst. Verder is de week vooral gevuld met pastoraal werk. Afgelopen week bijvoorbeeld heeft ze een gouden bruiloft begeleid. En ze was een hele dag bij een begrafenis. Om de dienst te leiden, en de familie op te vangen. ‘In de Surinaamse cultuur zijn dat heel belangrijke bijeenkomsten, ook vanuit het geloof. En inmiddels ken ik bijna alle gemeenteleden persoonlijk. Dat schept een sterke band.’

Over een aantal jaren wordt ze waarschijnlijk weer ergens anders aangesteld. Ondanks het onrustige bestaan zal het haar zwaar vallen om hier te vertrekken!

Evangelische Broedergemeente, kerkgebouw De Rank, hoek Groen van Prinstererstraat-Van Slingelandtlaan.

Dienst elke zondag om 12.00 uur.

Contact: Saskia Delvendahl-Bloem, s.m.delvendahl-bloem@web.de

Informatieavond over Domushuis: woensdag 8 oktober

Tekst: Karen van Rijsewijk

De gemeente Arnhem houdt 8 oktober een bijeenkomst over het Domushuis. Locatie en tijdstip van de informatiebijeenkomst waren bij het ter perse gaan van deze wijkkrant nog niet bekend. Hou de website www.spijkerkwartier.net in de gaten voor actuele informatie. De gemeente wil samen met het Leger des Heils een Domushuis vestigen aan de Steenstraat 44-46, in een kantoorpand. In een Domushuis wonen mensen met psychische problemen, soms ook met een verslaving, die dakloos zijn geweest, en die zich als gevolg van hun problematiek schuldig hebben gemaakt aan strafbare feiten. In het Domushuis krijgen ze behalve woonruimte ook intensieve begeleiding van het Leger des Heils. Nadat de plannen voor het Domushuis bekend werden, kwam er vanuit de buurt veel kritiek. Een Domushuis zou niet passen in een winkelstraat als de Steenstraat, en de buurt heeft in het verleden al genoeg te stellen gehad met criminele verlaafden, zo luidden de voornaamste bezwaren. In antwoord op de kritiek wil wethouder Van Eeten een convenant sluiten met de buurt, waarin afspraken staan over het beheer van het Domushuis, waar mensen met klachten terecht kunnen en dergelijke. Over dit convenant wil de wethouder op 8 oktober graag praten met de buurt. Omdat het Domushuis niet past in het bestemmingsplan voor de wijk, is vrijstelling nodig. De aanvraag daarvoor en ook de bouw aanvraag hebben ter inzage gelegen bij de gemeente. De termijn daarvoor is inmiddels gesloten. De Ondernemersvereniging Steenstraat heeft inmiddels aangekondigd tot aan de Raad van State te gaan procederen tegen de komst van het Domushuis. De gemeente belooft in ieder geval niets aan het pand in de Steenstraat te zullen doen voordat alle procedures helemaal doorlopen zijn.

Polikliniek forensische psychiatrie Kairos aan Velperbuitensingel

Tekst: Karen van Rijsewijk

Aan de Velperbuitensingel, naast Albert Heijn, zit sinds een half jaar Kairos, een polikliniek voor forensische psychiatrie. Begin september werd het pand officieel geopend. Kairos behandelt mensen met psychische problemen die door hun gedrag in aanraking zijn gekomen of

dreigen te komen met de politie. Het gaat dan onder meer om diefstal, geweldsmisdrijven, zedenmisdrijven of stalking. De patiënten komen vrijwillig naar Kairos of als onderdeel van een straf, na doorverwijzing door de reclasering. Een behandeling bestaat uit meerdere gesprekken van telkens ongeveer een uur.

Kairos is onderdeel van de Pompestichting, maar mag zeker niet verward worden met de Pompekliniek, benadrukt Carol Wismeyer, klinisch psycholoog/psychotherapeut en locatiemanager van Kairos Arnhem: 'Bij de Pompekliniek zitten mensen vast, terwijl cliënten van Kairos na hun gesprekken gewoon weer naar huis gaan. Bij Kairos is ook absoluut geen sprake van crisisopvang of van opname. Na kantooruren zijn wij gewoon gesloten.' Een eventuele associatie met het Domushuis, de opvang voor ex-verslaafden die mogelijk aan de Steenstraat komt, is ook absoluut onterecht, aldus Wismeyer. 'Wij behandelen in principe geen mensen met een primaire verslaving, mensen bij wie de verslaving in hun problematiek op de voorgrond staat. Dat gaat niet samen met onze therapie. Als mensen bij ons behandeld willen worden, moeten ze eerst afkicken.' Kairos heeft inmiddels vijf vestigingen, in Gelderland en in Brabant, en volgens Wismeyer is er nog nooit sprake geweest van problemen met de omgeving. 'In Tiel zit onze vestiging gewoon onder in een flatgebouw, waar mensen wonen.'

Meer informatie: www.pompestichting.nl

Wijkwethouder Sander van Bodegraven afgetreden

Tekst: Karen van Rijsewijk

De wijkwethouder van het Spijkerkwartier en de Spoorhoek, Sander van Bodegraven, is eind augustus afgetreden. Reden daarvoor zijn de grote tekorten op de verbouwing van het Museum voor Moderne Kunst. Van Bodegraven stelt dat hij ten onrechte niet heeft gereageerd op signalen dat die verbouwing veel duurder uit zou vallen. Hij trekt daarom de conclusie dat hij niet langer aan kan blijven.

Van Bodegraven (PvdA) werd in 2003 wethouder in Arnhem. Na de gemeenteraadsverkiezingen van 2006 kreeg hij onder andere de wijken Spijkerkwartier en Spoorhoek in zijn portefeuille. Met name bij het project Spijkerbroek was hij nauw betrokken.

Onduidelijk is nog wie Van Bodegraven gaat opvolgen.

Laat je eens knippen: keus genoeg!

Tekst: Gert van der Plas

Woon je in Spijkerkwartier of Spoorhoek en wil je naar de kapper? Nou, dan hoef je echt niet lang te zoeken: er zijn maar liefst zeventien kapsalons! Je vindt ze overal in onze buurt. In en rond de Steenstraat is de kapperdichtheid

wel érg hoog. Aan Westeinde, toch een van de kortste straatjes van Arnhem, zitten er drie, bijna naast elkaar! Al die kapsalons hebben we op de foto gezet. Zie hier het resultaat.

[1] Arkadas
Spijkerlaan 17

[6] Hairdesign Eagle
Hommelstraat 50

[11] Salon Difference
Westeinde 1

[16] Via Via Kappers
Spijkerlaan 11

[2] Dayenne Coiffures
Steenstraat 45

[7] Kapsalon Köksal
Spijkerlaan 60

[12] Kapsalon Sherry
Spijkerlaan 36

[17] Welkom Haarmode
Van Muijlwijkstraat 35

[3] Haarstudio Falasco
Steenstraat 87

[8] Kapsalon Le Clou
Steenstraat 10A

[13] Tunisia Hair Plus
Westeinde 13

[4] Jimmy's Hairdress
Steenstraat 56A

[9] Kapsalon Millenium
Driekoningenstraat 8

[14] SPR Hairdressing
Steenstraat 103

[5] Jennly Hairdress
Westeinde 3

[10] Sculpture Coiffure
Van Muijlwijkstraat 60

[15] New Hairstyle
Steenstraat 21

Twintig straten en een boulevard (27)

Tekst: Joep Mannaerts

De Dullertstraat is de straat die, ongeveer in oost-west richting lopend, de Emmastraat verbindt met de Spijkerstraat, bij de ingang van het voormalige zwembad Thialf (nu RadioTV Arnhem). Het is maar een korte straat en er wonen dus ook niet zoveel mensen. De Dullertstraat lijkt een beetje te klein voor de man wiens naam eraan

Dullertstraat

gegeven is. Mr. Willem Hendrik Dullert had een lange staat van dienst als volksvertegenwoordiger in de Arnhemse gemeenteraad en in de Tweede Kamer. Dat het uiteindelijk bij de eervolle naamgeving een vrij kleine straat werd, was ook wel een beetje Willem Dullerts eigen schuld: bij leven had hij de vernoeming tegengehouden, en bij zijn dood waren de grote straten al vergeven. (Zie ook aflevering 3 van dit feuilleton op de historische pagina van de website van het Spijkerkwartier.)

Mr. Willem Hendrik Dullert werd in 1817 in Arnhem geboren als zoon van Rudolph Dullert en Jenneke van Riemsdijk. Rudolph Dullert was eigenaar van het Dullertspijker dat stond ongeveer op de kruising van de Dullertstraat en de Karel van Gelderstraat. Willem Dullert had één zuster genaamd Sara.

Hij studeerde van 1835 tot 1840 Rechten in Leiden, waar Johan Rudolf Thorbecke een van zijn leermeesters was. Willem Dullert staat dan ook bekend als Thorbeckiaan, dat wil zeggen aanhanger van het gedachtegoed zoals dat door Thorbecke was geformuleerd over de rol van de staat in het maatschappelijk leven. In het kort kwam dat er op neer dat de overheid zich terughoudend moest opstellen in

het economische en maatschappelijke leven.

Na vanaf 1840 in Arnhem als advocaat en procureur actief te zijn geweest werd Willem Dullert in 1849 voor de eerste maal in de Tweede Kamer gekozen. Men bedenke overigens dat in die tijd Nederland nog geen politieke partijen kende. Kamerleden werden voor een district op persoonlijke titel gekozen. Alleen mannen met een zeker inkomen hadden kiesrecht.

Willem Dullert stond bekend als een goed jurist en deskundig op het terrein van de waterstaat. In 1857 werd hij gekozen tot lid van de Arnhemse gemeenteraad, wat hij tot zijn overlijden zou blijven. Zijn ervaring bracht hem in 1869 tot het voorzitterschap van de Tweede Kamer, een functie die hij met grote onpartijdigheid en veel souplesse twaalf jaar lang zou vervullen. De stadsuitbreiding van Arnhem in oostelijke richting legde hem financieel geen windeieren. Willem Dullert noemde dat een geldelijke speculatie, waar hij zich niet op liet voorstaan. Maar bij stukjes en beetjes verkocht hij de grond van het Dullertspijker, in totaal ruim twaalf hectare. De grondprijzen, die na 1878 snel opliepen, maakten Willem Dullert een vermogend man, die als vrijgezel graag geestverwanten thuis ontving. Dat thuis was overigens niet het Dullertspijker, maar een woonhuis aan de Ketelstraat in de binnenstad.

Willem Dullert leed in het laatst van zijn leven aan suikerziekte. Hij overleed in Arnhem in 1881 op 63-jarige leeftijd. Zijn vermogen heeft hij ondergebracht in een stichting die zijn naam draagt en als doel heeft bijstand te verlenen aan personen of groepen die maatschappelijk in de problemen zijn geraakt. De Dullertstichting bestaat nog steeds en heeft in mei jongstleden een half miljoen euro beschikbaar gesteld om de verbinding tussen de bouwspelplaats Thialf en de omliggende buurt, die in het kader van het project Spijkerbroek een grote verandering zal ondergaan, opnieuw vorm te geven. Aandacht voor het leven en werken van Willem Hendrik Dullert verdient daarbij een plaats.

Mr. Willem Hendrik Dullert

Plannen voor grote aanpassing Johan de Wittlaan

Tekst: Karen van Rijsewijk

Geen twee maar één rijbaan in elke rijrichting, en geen stoplichten meer maar langgerekte kruispunten met voorrang voor het doorgaand verkeer. Dat zijn de belangrijkste kenmerken van 'Langzaam Sneller', een verkeersplan dat de gemeente Arnhem wil gaan toepassen op een deel van de Johan de Wittlaan/Boulevard Heuvelink. De plannen werden onlangs gepresenteerd aan de wijkplatforms van de wijken Spijkerkwartier en 't Broek. 'Langzaam sneller' zou ervoor moeten zorgen dat er een betere verkeersdoorstroming komt op de Johan de Wittlaan, en dat voetgangers en fietsers de straat makkelijker kunnen oversteken. De vrije busbaan verdwijnt in dit plan: de bussen rijden gewoon tussen het andere verkeer. De ruimte die vrijkomt, wordt gebruikt voor de aanleg van groen en bomen. Tussen de rijbanen is een 5 à 6 meter brede berm gedacht.

Het is vooralsnog de bedoeling dat 'Langzaam Sneller'

begint bij het kruispunt Rietgrachtstraat/Boulevard Heuvelink en eindigt voor het kruispunt Johan de Wittlaan/Hugo de Grootstraat. Voor de aanpassing van dit laatste kruispunt is nog geen geld beschikbaar. Wel zou het volgens verkeersdeskundigen het beste zijn dit kruispunt ook mee te nemen in 'Langzaam Sneller'.

Dat was ook meteen een van de belangrijkste kritiekpunten op de informatieavond: wat heeft het voor zin om het verkeer beter door te laten stromen als het op het kruispunt met de Hugo de Grootstraat toch weer vast komt te staan? Daarnaast was er ongeloof over de mogelijkheid om het verkeer met minder rijstroken toch sneller te laten doorstromen.

De gemeente gaat nu aan de hand van de meest actuele gegevens nog eens de gevolgen van Langzaam Sneller doorrekenen, evenals die van een modernisering van de weg in zijn bestaande vorm, dus mét stoplichten. Op basis van de resultaten daarvan willen de verkeersambtenaren eind 2008 met een definitief voorstel komen.

Wijkagenten: 'Meld verdachte zaken altijd!'

Tekst: wijkagenten, Joke Bartelink en Frank Reijnders

Regelmatig krijgt de politie bij inbraken, autodiefstallen en dergelijke achteraf van getuigen te horen dat ze 'wel wat verdachts' hadden gezien, maar niet de politie hebben gebeld. Vandaar het verzoek: als u iets verdachts of ongewoons ziet bij u in de buurt of u ziet 'figuren' die niet thuis horen in de straat en zich verdacht gedragen, waarschuw dan direct de politie! En onthoud of noteer daderkenmerken, autokentekens enzovoorts voor het geval de politie niet meteen op uw telefoontje kan reageren, maar pas later langs komt voor een buurtonderzoek. Als het op het moment dat u belt heel druk is, bestaat de kans dat de politie niet direct kan komen. Als het minder druk is, dan is de politie (ook 's nachts) in staat om snel te reageren als mensen bellen. En al komt de politie niet meteen na uw melding, er wordt toch iets met uw informatie gedaan. In principe belt de politiemans of -vrouw die uw melding doorkreeg van de meldkamer u later terug om u te laten weten wat er met uw melding is gedaan. Uw telefoontje wordt vertrouwelijk behandeld, daar kunt u van op aan!

Meld Misdaad Anoniem

Anoniem melden kan ook als u niet met naam en toenaam bekend wilt worden. Bel dan het gratis nummer 0800-7000 van Meld Misdaad Anoniem, of kortweg M. De telefooncentrale van M. heeft geen nummerweergave en er wordt geen naam, adres, woonplaats of tijdsaanduiding verwerkt. Gesprekken worden ook niet op tape bewaard. Kijk voor meer informatie op de site www.meldmisdaad-anoniem.nl.

Melden heeft zin

Een zeer groot deel van het aantal opgeloste misdrijven is indirect te danken aan tips uit de bevolking. Het heeft dus wel degelijk zin verdachte situaties te melden bij de politie! Wij hebben u nodig om het veilig te houden in de buurt! Bel 0900-8844 (lokaal tarief). Bel alleen bij levensbedreigende situaties 1-1-2.

Lichtbollen boven het Spijkerkwartier

Tekst: Stef Ketelaar

In de nacht van 28 op 29 juni zag Dick Zegwaart 42 grote lichtbollen over zijn huis in het Spijkerkwartier komen. Hij plaatste een oproep op de website Niburu.nl, op zoek naar mensen die hetzelfde fenomeen hebben waargenomen.

In zijn woning aan de Prins Hendrikstraat vertelt Dick Zegwaart (62), gezeten voor zijn omvangrijke boekenkast, zijn zelfgemaakte intuïtieve schilderijen en portretten van trotse indianen, wat hij waarnam: 'Het was half een 's nachts. Het bezoek was net weg en ik zat in mijn pyjama nog wat te lezen. Toen belde de kennis die zojuist was vertrokken. Opgewonden riep ze dat ik onmiddellijk naar buiten moest gaan en omhoog moest kijken. Eenmaal buiten stond ik aan de grond genageld. Er kwamen drie grote lichtbollen met behoorlijke snelheid overvliegen. Even later gevolgd door nog eens drie, enzo verder. Ze straalden een helder oranje-geel licht uit. Uiteindelijk bleken het er 42 te zijn. Het leek wel een scène uit Independence Day, zo indrukwekkend was het. De bollen kwamen uit het zuidwesten en verdwenen in de richting van de wijk Geitenkamp. Op een gegeven moment kwam er een klein vliegtuigje, dat de vloot van lichtbollen kruiste. Wat vreemd was, is dat het licht van de bollen niet op het vliegtuig afstraalde. Ik zou graag in contact komen met de piloot omdat ik me afvraag wat die ervan heeft gezien.'

Zegwaart weet zeker dat het geen Thaise lampions waren, ook wel ufo-ballons genoemd, die men dezer dagen vaak in het Arnhemse luchtruim kan waarnemen. 'Die vliegen met de wind mee, zien er uit als springerige kleine lichtjes en ze kunnen zeker niet in formatie vliegen.'

Wat waren het dan wel?

Zegwaart, die werkzaam is als eindredacteur van Arnhem Actueel bij Radio & TV Arnhem en beroepshalve toch kritisch ingesteld, heeft daar een opmerkelijke theorie over: 'Er was sprake van contact met een andere dimensie.' De reden dat juist hij getuige was van de lichtbollen heeft alles te maken met zijn 'trillingsniveau', dat juist hoog genoeg was. Anderen hebben het daarom misschien niet kunnen zien.' Wellicht is dit de reden dat publiciteit naar aanleiding van de bollen uitbleef. In de lokale media was immers niets te lezen over het opmerkelijke fenomeen op die uitgaansavond. Wel kreeg Zegwaart naar aanleiding van zijn oproep op de website van Niburu vele mails van mensen die ooit een soortgelijke ervaring hebben gehad, maar helaas had geen van hen de bollen boven het Spijkerkwartier gezien.

Was u getuige van het gebeuren, bent of kent u de piloot van het vliegtuig of was u zelf de bestuurder van de bollen, neemt u dan contact op met dickzegwaart@gmail.com, 026-4460676.

Dick Zegwaart

Geen Culturele Agenda meer

Jarenlang is de Culturele Agenda een vaste rubriek in de wijkkrant van Spijkerkwartier en Spoorhoek geweest. We menen echter dat we de attentiewaarde en de actualiteit die je van zo'n agenda mag verwachten, niet kunnen waarmaken en hebben daarom besloten de rubriek te schrappen. We gaan de vrijgekomen ruimte benutten voor wijkgerichte journalistieke bijdragen.

We zullen wel de webadressen van theaters en galeries opnemen; dan kunt u zelf opzoeken wat zij op het programma hebben.

Theater Het Hof	www.theaterhethof.nl
Huis van Puck	www.huisvanpuck.nl
KAB Posttheater	www.posttheater.nl
Poehaa	www.circuspoehaa.nl
Galerie De Vijf Eijken	www.devijfeijken.nl
Galerie Vlasblom	www.galerie-vlasblom.nl
Galerie De Drie Koningen	www.stadspastoraatarnhem.com

Nieuwbouw achter Eusebiusbuitensingel?

Tekst: Loet van Moll

Bij de gemeente is een principeaanvraag ingediend voor de bouw van appartementen achter de rijksmonumenten met huisnummer 1, 1a, 2, 2a en 3 aan de Eusebiusbuitensingel. Het plan van 'Monumenten BV' omvat twee gebouwen op het achterterrein - een aan de Spijkerstraat en een aan de Blekerstaat - met in totaal zestien appartementen.

De bruine beuk aan de Blekerstraat.

De gebouwen zouden vier etages hoog moeten worden, even hoog als de omringende bebouwing. Onder het motto 'Red de bruine beuk' heeft Rudolf Schaap, die tegenover de beuk woont, bezwaarformulieren rondgedeeld onder omwonenden, andere betrokkenen en ook gasten van de tegenoverliggende horeca, café Vrijdag en het Proeflokaal. 'Door de bouwplannen zal de minstens honderd jaar oude bruine beuk op het terrein onherroepelijk sneuvelen. Verder strookt het plan niet met het huidige bestemmingsplan en al helemaal niet met het nieuwe dat in de maak is,' aldus Rudolf. Hij wist maar liefst 151 formulieren van individuele bezwaarmakers te verzamelen en heeft die ingeleverd bij de gemeente.

Handige telefoonnummers

Servicelijn van de gemeente: 0900 - 1809

(voor melding van bijvoorbeeld zwerfvuil, losliggende stoeptegels, verkeeroverlast)

Afvalophaaldienst SITA: 4460490

Melden overlast van drugs- of alcoholverslaafden: 8451700

Politie: 0900 - 8844

Agenda / vergaderingen

Het Wijkplatform Spijkerkwartier/Spoorhoek komt bijeen op: 29 oktober en 10 december. Steeds om 19.30 uur in De Lommerd, Spijkerstraat 185A.

De Werkgroep Spijkerkwartier komt bijeen op:

14 en 28 oktober, 11 en 25 november, 9 en 23 december.

Steeds om 20.00 uur in De Lommerd, Spijkerstraat 185A.

Spreekuren

De spreekuren vinden plaats in buurtcentrum De Lommerd

Gebiedsagenten: 0900 - 8844

Joke Bartelink en Frank Reijnders

spreekuur: donderdag van 19.00 - 20.00 uur

De Lommerd tel. 4423549, fax. 3519975

Colofon

Ingezonden stukken in deze wijkkrant zijn voor rekening van de auteurs.

Redactieadres: Buurthuis de Lommerd

Spijkerstraat 185 a tel. 4423549

E-mail: wijkkrant@arnhem-middennet.nl

Redactie: Akke de Boer, Bob van Egdom, Stef Ketelaar
Marlies Hummelen, Gert van der Plas
Karen van Rijsewijk, Gonnie Verbruggen

Illustraties: Akke de Boer

Foto's: Gonnie Verbruggen, Marlies Hummelen,
Gert van der Plas, Ben Bongers, Jacqueline
Wolters, Sjoerd Kulsdom

Basisontwerp: Ontwerpers om de hoek

Opmaak: Sjoerd Kulsdom en Merijntje Betzema

Druk: HPC

Kijk voor alle informatie over het Spijkerkwartier en de Spoorhoek ook regelmatig op www.spijkerkwartier.net

Kopijsluiting voor volgende wijkkrant: 26 september 2008

